

Dragi Zdenko,

hvala Ti za ovu izvrsnu foto-reportažu.

Hvala Ti za pronalazak grobova hrvatskih ratnika koji su zagnojili tuđe poljane, za tuđinske politike. Neka i danas to bude pouka!

Hvala onima koji i danas skromno, ali od srca održavaju njihove humke i sjećanje na njihovu patnju i postojanje. Hvala Tebi Zdenko, što si upalio svijeću za sve nas koji to nismo mogli zajedno s Tobom, a suosjećamo gorčinu hrvatske sudbine ondašnje i ove naše današnje.

Neka je svima palima po tuđim poljanama, vječna čast i slava, a pokoj vječni daruj im Gospodine i udijeli im mjesto u Kraljevstvu svome, po ljubavi prema bližnjem i životnim zaslugama njihovim.

Tebi dragi Zdenko i tvom prijatelju Davoru u pratnji želim sretan povratak u Domovinu.

Damir Borovčak

PS: Zaduženje nadležnog diplomatskog predstavništva RH bilo bi, čim prije rekonstruirati nadgrobnu ploču i naslove prema originalu na grobu. Uvesti godišnje sjećanje u selu **Hlybivka** na hrvatske domobrane i komemorirati u ime hrvatskog naroda.

From: [Zdenko Mlakar](#)

Sent: Saturday, July 23, 2016 4:19 PM

To: [Lucija Mlakar](#) ; [Vesna Mlakar](#) ; [Tanja Bosnar](#) ; [Damir Jankek](#) ; [Miro Biuk](#) ; [Mario Tavra](#) ; [Josip Masnic](#) ; [ante](#) ; [ante zubac](#) ; [Drago Majstorovi](#) ; [Nikica Sikic](#) ; [Zdenko Brcko](#) ; [Kušt Boris](#) ; [Marijan Lokmi](#) ; [Borivoj Pojatina](#) ; [Darko Deli](#) ; [Heren i Zdravko](#) ; [Branimir Hamer](#) ; [Marinko Vrki](#) ; [Tajana Šimuni](#) ; jelena.rosandic@centar-tuskanac.hr ; gordana.iveta.zumbar@centar-tuskanac.hr ; [Stan Trtani](#) ; [V K](#) ; [damir.borovcak1](#) ; [Marko Grubisic](#) ; [Al usrah](#) ; [Predrag Pozni](#) ; [Marko Bosnar](#) ; [Marko avar](#) ; [Mihajlo Strelec](#) ; Dalibor.Vucic@hzninfra.hr ; josip.saric@mspm.hr ; [ivan fra radeljak](#)

Subject: Preko Karpata do Baltika

Dragi moji,

nakon osam dana puta, uglavnom provodeći na motorima od jutra do mraka, Davor i ja smo stigli do najsjevernije točke puta, **Tallina u Estoniji**.

Dosad smo prešli mrvu manje od 3000 km, kroz Mađarsku, Rumunjsku, Ukrajinu, Litvu, Latviju i danas Estoniju, dnevno vozeći od 300 do 600 km, ovisno o cestama, odnosno onome sto u Krajini i Rumunjskoj zovu cestama.

Tek jučer, 7. dan puta nam je temperatura prešla 20 stupnjeva, čak do 25, sve ostale dane je bilo oko 15 stupnjeva, uz jak vjetar i svakodnevnu kišu. Nije bilo dana da nas par puta nije oprala.

Vidjeli smo puno lijepih mjesta i prekrasnih gradova, sreli zanimljive i drage ljude, uživali u posebnim krajolicima, no jedno mi je pri srcu ostalo najdraže:

Prije dvije godine, sa prijateljima Darkom, Borom, Herom i Hamerom, na putu motorima prema Moldaviji, prešli smo Karpate u namjeri da **u Galiciji pronadjemo groblje iz I. svjetskog rata** na kojem su pokopani naši domobrani. Nije nam uspjelo jer je u Ukrajini bio žestoki rat i nije bilo moguće, ni sigurno, a ni pristojno, dok ljudi ginu, vozikati se motorom, bez obzira na namjere. Baš kao i prije sto godina, Rusi su ponovo htjeli osvojiti Ukrajinu.

Rat još nije gotov, trenutno je krhko primirje, a Krim je okupiran. U zapadnom dijelu zemlje itekako se osjeća da je rat, puno je policije i vojske posvuda, puno kontrolnih punktova i pregleda, posebice na ulazu i izlazu iz zemlje. Sve podsjeća na jesen 91. u Hrvatskoj.

U takvom ozračju, preko lijepog planinskog lanca Karpate, iz Rumunjske smo se spustili u ukrajinsku pokrajinu Galiciju, koje se zasigurno sjećate barem iz lektire po Krleži.

Po velikoj kiši i vjetru, mokri i zamagljenih vizira na kacigama, pronašli smo malo i neobilježeno selo Hlybivka, blizu malo većeg sela Bohorodchany., u kojem nema ni birtije, tek mali "magazin sa produkti". Nakon par prolazaka po selu, napipali smo na uzvisini na kraju sela veliku i lijepu

grkokatoličku crkvu.

Po šturim opisima koje sam imao od ranije, nije bilo jednostavno pronaći grobove, k tome još neobilježene i zapuštene. Prošli smo čitavo groblje 100-njak metara pored crkve i nismo našli grobove, dok nismo počeli pregledavati grobove uz samu crkvu, gdje se obično pokapaju zaslužnici. Tu sam pronašao manji kameni obelisk na kojem je natpis 25. zagrebačkoj i 26. karlovačkoj domobranskoj pukovnji. Oko obeliska je uredno pokošena trava, a tek dok sam palio svijeću sam primijetio oko obeliska male travnate uzvisine - potonule humke.

S druge je strane crkve nedavno uređeno 20 grobova sa kamenim križevima bez natpisa, i još otprilike toliko uredno oblikovanih humaka .

Za tako malo selo, koje nema ni osnovne današnje sadržaje, uređenje i održavanje ovoga groblja govori samo jedno: ZAUVIJEK POŠTUJEMO ONE KOJI SU BRANILI NAŠE DOMOVE I NAŠ NAROD!

Na tom je groblju, iako je teško procijeniti, **pokopano oko pedesetak domobrana**, a koliko je tek stotina poginulo na Galiciji teško je reći. Ono što se pak zasigurno zna iz vojnih povijesnih arhiva, da se upravo ovih ljetnih mjeseci, prije točno sto godina, na prostoru Galicije, odvijala jedna od najkrvavijih bitaka I. svjetskog rata, gdje su Rusi pokrenuli velike prodore, i gdje je poginulo preko milijun vojnika. Zbog iznimne hrabrosti i pronicljivosti, naše su domobrane nazivali "Vražjom divizijom".

Naposlijetku, koliko mi je bilo teško razumjeti nebrigu našeg naroda i svih nam mjerodavnih tijela, toliko sam bio sretan što sam barem nakratko bio uz te dobre ljude.

I svi ostali Ukrajinci koje smo sretili na planini i posebno lijepom gradu Lavovu, bili su prema nama iznimno susretljivi i prijateljski, bas kao da svi znaju da su ih naši pradjedovi još prije 100 godina branili od istog neprijatelja.

Osim jedne posebne povezanosti zbog sličnih ratnih strahota koje smo imali, Ukrajina nam se dopala još zbog koječega. Primjerice, litra točene pive, u nekom planinskom selu, u takozvanom magazinu, koštala je 3.5 kune. Marlboro je 7 kuna. Večera, noćenje i doručak u lijepom planinskom hotelu na poznatom karpatskom skijalištu Bukovel su koštali 60 kuna. Zanimarito ću ceste na kojima ima više rupa nego asfalta, vozni park u rasponu od onoga kaj ni naši cigići ne bi uzimali ko staro željezo pa do terenaca velikih ko lokomotiva.

Čini mi se da već sad mogu reći da mi je Ukrajina ostavila najdublje dojmove na ovom putovanju. Nije daleko od toga ni **Bjelorusija**, u koju smo ušli iz Ukrajine, i koja nas je uvelike iznenadila krivom slikom koje smo imali, ponajviše zbog opakih medijskih laži koje nam serviraju zapadni medijski servisi. Zemlja je besprijeckorno uređena, nema pedlja neobrađene ili zapuštene zemlje, nema nezaposlenih, nema beskućnika, azilanata, nema klošara ni cugera na cesti, nema grafita ni zapuštene fasade niti opuška na cesti, nema gužve u metrou, tramvaju ili trolejbusu. Nema zapadnih supermarketa ali u ničemu ne oskudijevaju. Voze normalne aute, a litra supera je ispod 4 kune. Ceste su besprijeckorne, ravne, bez ijednog blagog zavoja, po 300 - 400 km.

Svako pa i najmanje pravilo posebnim ukazom donosi predsjednik Lukašenko. I zato je svugdje red, rad i stega.

Hoteli su 20 katne socijalističke betonjare, ali uredni, održavani i jeftini.

Na putu prema Litvi, na toj ravnici od ceste, po jakoj kiši i vjetru preticao sam šleper sa 130 na sat koji me još dodatno zaflitao vodom koju sipa oko sebe. U tom trenutku mi je pukla nova prednja guma na motoru i jedva sam se zaustavio bez pada. (moji prijatelji motoristi znaju kak je to prilično veselo iskustvo). Još se nisam ni sabrao, a već se zaustavio čovjek u autu i ponudio pomoć. Bio je s nama na kiši cijelo vrijeme dok smo nekim postupkom hladne vulkanizacije pokrpalili gumu. Kada se netko od nas zaustavio na cesti po kiši i strancu ponudio pomoć?

Bez želje za idealiziranjem, navodim samo viđeno. A da postoji i naličje medalje, uvjerali smo se na izlasku iz zemlje. Umjesto očekivanog laganog prolaza granice, čekali smo u neznatnoj koloni 3.5 sata, ne bi li skupili potrebnih 13 pečata na raznoraznim deklarackama, kontrolnim listima, pasoškima od mašinka i koječega još.

Mogu se pohvaliti da sam to stojički i sjedečki podnio, bez imalo uzrujavanja i bez ijedne psovke.

Doduše, da budem iskren do kraja, moja je duša izdržala ali tijelo ne, i pukao sam tamo gdje sam najtanji, u trbusčiću. Najmanje tri grčevita napada sa porođajnim bolovima završavala su u obruču opasanom bodljikavom žicom, vojskom sa psima, kamerama i stražama, kamiondžijama. Tek kad vas tak nešto spopadne shvatite da je ljudska mašta i snalažljivost beskrajna.

Brest i Minsk su gradovi koju nemaju starije građevine jer su ih nijemci sraznili do temelja. No zato, Vilnius, Riga i Tallin su impozantni gradovi, prekrasne arhitekture, trgova, restorana i kafića. To je sve lijepo za vidjeti, no ništa očaravajuće jer smo slično već gledali kojekuda, pa naravno i u našoj najljepšoj Hrvatskoj.

Sutra se počinjemo vraćati prema domaji, opet preko Latvije i Litve, pa Varšave i Krakova, te preko Velikih Tatri u Slovačku.

Do skora javljanja ili viđenja, primite lijepo Davorove i moje pozdrave.

Zdenko

Par sličica u privitku.

